

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Csákó Tamás ügyvéd (....) által képviselt felperes neve(....) felperesnek, a dr. Ágai László ügyvéd (....) által képviselt alperes neve(....) alperes ellen szerzői jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2012. március 26. napján kelt, 14.P.29.279/2010/25. sorszámu ítélete ellen a felperes 28. sorszámu alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben - a le nem rótt illeték összege tekintetében - megváltoztatja és a felperest arra kötelezi, hogy 60 000 (Hatvanezer) forint feljegyzett kereseti illetéket fizessen meg az államnak külön felhívásra, egyebekben helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül az alperesnek 31 750 (Harmincegyezer-hétszázötven) forint másodfokú perköltséget megfizetni.

Kötelezi a felperest, hogy az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 80 000 (Nyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket az államnak külön felhívásra fizessen meg.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200 000 forint + áfa ügyvédi munkadíjat, valamint az államnak külön felhívásra 87 000 forint feljegyzett illetéket.

Az ítélet tényállása szerint a peres felek között szóbeli vállalkozási szerződés jött létre, amely alapján az alperes számítógépes programot készített és telepített fel a felperesnél online és offline verzióban oly módon azonban, hogy az offline programhoz kapcsolódó forráskódot nem adta át a felperesnek, mert erre nézve a felek között megállapodás nem jött létre. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a felperes részére többszörözésre vonatkozó felhasználói jogot engedélyezett. Az ítélet ismertette a Szentendrei Városi bíróság 6.P.20.922/2005/10. számú ítéletét, valamint a Pest Megyei Bíróság 2007. június

12-én kelt 9.Gf.22.054/2007/5. számú jogerős ítéletét, amely jelen per alperese, mint felperes és jelen per felperese, mint alperes között folyt. A perben eljáró bíróságok megállapították, hogy a felek között szóbeli vállalkozási szerződés jött létre, amely szerződés alapján a jelen per alperese online és offline szoftver elkészítésére vállalt kötelezettséget, míg a jelen per felperese a szolgáltatás átvételére és díj fizetésére volt köteles, mely utóbbi kötelezettségének azonban nem tett maradéktalanul eleget, ezért a jogerős ítélet 300 000 forint vállalkozói díjhátralék megfizetésére kötelezte.

A felperes 2010. december 11-én nyújtotta be keresetét a bíróságon az alperesi jogsértés megállapítása iránt, amely állítása szerint abban valósult meg, hogy az alperes a forráskódot is tartalmazó szoftver példány átadását megtagadta a felperes, mint felhasználó írásbeli felszólítása ellenére. Kérte továbbá az alperes kötelezését 1 000 000 forint kártérítés és ennek 2010. május 31-étől járó késedelmi kamata megfizetésére. Előadta, hogy a peres felek megállapodtak abban, hogy az alperes az offline program forráskódját átadja a felperes részére, mely szerződéses kötelezettségének az alperes nem tett eleget. Forráskód nélkül a program visszafejtése jelentős költségtöbblettel jár, ezért a program továbbfejlesztése a felperes számára 1 000 000 forint költséget keletkeztetett. Keresetét a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 60. §-ának (1) bekezdésére és a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésére alapította.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy az Szt. felperes által felhívott 60. §-ának (1) bekezdése önmagában nem biztosítja a felhasználó jogát a forráskódot is tartalmazó szoftver példányra. Erre jogosultság felhasználói szerződéssel szerezhető, ilyen, a forráskód átadására is irányuló felhasználói szerződés azonban a peres felek között nem jött létre. A forráskód az alperes tulajdona, amely az Szt. 16. §-ának (1) bekezdése szerint szerzői jogi védelem alatt áll. A felperes nem bizonyította a kártérítés törvényi tényállási elemeit, ezek közül azt sem igazolta, hogy kár érte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta alaposnak.

Rögzítette, hogy a szoftver forráskódja az Szt. 16. §-ának (1) bekezdése hatálya alá tartozik, melyből következően a szerzői jog védelme alatt áll. Utalt az Szt. 45. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a felhasználási szerződést írásba kell foglalni és megállapította, hogy a peres felek között írásbeli felhasználási szerződés nem jött létre. Hangsúlyozta, hogy ennek bizonyítása a perben a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte, e bizonyítási kötelezettségének azonban eleget tenni nem tudott. Megállapította, hogy a felek között tárgyalások folytak arról, hogy az alperes a forráskódot átadja a felperesnek, mely tárgyalások nem vezettek eredményre, írásbeli megállapodás hiányában pedig nem állapítható meg, hogy az alperes milyen konkrét feltételek megvalósulása esetén adta volna át a forráskódot a felperesnek. A felek előadása ellentmondásos volt és a felperes állítását a meghallgatott tanúk vallomása sem támasztotta alá.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette, hogy a forráskód a szoftver alapját képező elvek, elgondolások, algoritmusok és ötletek összessége, amely az Szjt. 16. §-ának (1) bekezdése alapján a szerzői jog védelme alatt áll. Hangsúlyozta, hogy szoftver esetében főszabályként a szerző kizárólagos joga kiterjed azokra a cselekményekre, amelyek a program bináris - azaz tárgyi - kód formából forráskóddá történő át-, illetve visszaalakításához szükségesek. Ez a művelet a visszafejtés vagy dekompiláció, amely az Szjt. 58. §-ának (2) bekezdése értelmében az a folyamat, amikor a tárgyi kód visszafordítása forráskóddá az eredeti programnyelvtől eltérő programnyelvre történik.

Idézte az Szjt. 42. §-ának (2) és (3) bekezdését és megállapította, hogy a felek szóbeli megállapodása akként értelmezhető, hogy a felhasználói szerződés csak az alperes által elismert felhasználási tevékenységre, azaz a többszörözésre vonatkozóan jött létre. Mindebből arra következtetett, hogy az alperes nem szegett szerződést akkor, amikor a forráskódot nem adta át a felperesnek, ezért a felperes Ptk. 318. §-a és 339. §-a alapján előterjesztett kártérítés iránti keresetét nem találta alaposnak.

A peresztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte a feljegyzett 87 000 forint eljárási illeték állam részére történő megfizetésére, továbbá a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (6) bekezdése alapján megállapított 200 000 forint + áfa ügyvédi munkadíj alperes számára történő megfizetésére.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását kérte.

Állítása szerint a peres felek között korábban folyamatban volt perben született jogerős ítélet tényként állapította meg, hogy a felek között az ügyviteli, üzleti szoftver fejlesztésére vonatkozóan érvényes szerződés jött létre. Az eljáró bíróság az Szjt. 45. §-ának megsértését nem tekintette a szerződés érvényére kiható körülménynek, ez a megállapítása ítélt dologként irányadó. Ebből következően a szóban létrejött megállapodás érvényessége jelen perben nem vizsgálható. Hangsúlyozta, hogy a szoftver kifejlesztéséhez a felperes részletes leírást adott át, amely a szoftver célját, üzleti tartalmát és a fejlesztés irányát meghatározta. Álláspontja szerint ez jelentős hozzájárulást jelentett a szoftver kifejlesztéséhez. Előadta továbbá, hogy az alperes tudomására hozta, hogy a szoftver továbbfejleszthetősége számára alapvető fontosságú kritérium, mellyel összefüggésben a forráskód átadására vonatkozó megállapodás szükségességét mindvégig hangsúlyozta. Az alperes ennek ellenére a megállapodás írásba foglalását negligálta, amely magatartása rosszhiszemű volt, különös tekintettel arra, hogy az alperes szerzői jogi oltalom alá tartozó szoftverfejlesztéssel üzletszerűen foglalkozó vállalkozás, így a szerzői jogi követelmények nem megfelelő ismeretére nem hivatkozhat.

A fellebbezés utalt a Ptk. 205. §-ának (1) bekezdésére, 218. §-ának (1) bekezdésére, 4. §-ának (1) bekezdésére és 5. §-ának (1) bekezdésére és hangsúlyozta, hogy az alperesnek a felperes által átadott leírás tanulmányozását

követően még a munka megkezdése előtt nyilatkoznia kellett volna arról, hogy a rendszeres továbbfejlesztést igénylő szoftver forráskódjának átadásáról milyen feltételekkel hajlandó megállapodni. A feleknek írásban meg kellett volna állapodni legalább a továbbfejlesztés alapvető feltételeiben, amely kötelezettségének az alperes nem tett eleget, ezért saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat. A felperes a fellebbezésében felhívta a Ptk. 6. §-át is, továbbá megjegyezte, hogy az általa felvonultatott tanúk lényeges vallomásokat tettek, amelyeket az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal vett figyelembe.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, levont jogi következtetésével és meghozott érdemi döntésével - annak kifejtett indokaira is kiterjedően - a Fővárosi Ítéltábla egyetért.

Indokait kiegészíti az Szjt. 1. §-ának (2) bekezdés c) pontjával, amely szerint szerzői jogi védelem alá tartozik a számítógépi programalkotás és a hozzá tartozó dokumentáció (a továbbiakban: szoftver) akár forráskódban, akár tárgykódban vagy bármilyen más formában rögzített minden más fajtája, ideértve a felhasználói programot és az operációs rendszert is. Helyesen alkalmazta ezért az elsőfokú bíróság a peres felek jogvitájára a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) szabályait, és helytállóan hívta fel az Szjt. 16. §-ának (1) bekezdését, melynek értelmében a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére, mely felhasználásra engedély - a törvény eltérő rendelkezése hiányában - felhasználási szerződéssel szerezhető. Helytállóan utalt az Szjt. 45. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a felhasználási szerződést írásba kell foglalni. Nem vitás perbeli tény, hogy írásos felhasználási szerződést a peres felek nem kötöttek.

Megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság a felek szóbeli megállapodásának feltárása eredményeképpen az Szjt. 42. §-ának (2) és (3) bekezdése alapján, hogy a felhasználói szerződés csak az alperes által elismert felhasználási tevékenységre, azaz a többszörözésre vonatkozóan jött létre. A rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutott arra, hogy bár valóban folytak a felek között tárgyalások arról, hogy az alperes a forráskódot átadja a felperesnek, e tárgyalások azonban nem vezettek eredményre. A felek előadása ellentmondásos volt, és a felperes állítását a meghallgatott tanúk vallomása - amelyet az elsőfokú bíróság a felperes fellebbezési előadásával ellentétben megfelelően értékelt döntése meghozatala során - sem támasztotta alá.

Ahogy arra helyesen hivatkozott az alperes a fellebbezési ellenkérelmében, mindkét peres fél által ismert volt a „Vállalkozási és szoftver felhasználási szerződés” elnevezést viselő dokumentum, amelyet a későbbiekben mindkét fél alá kívánt írni, ennek elmaradása azonban nem róható kizárólag az alperes terhére. A felperes a perben nem bizonyította, hogy az alperes a szerződés aláírását megtagadta volna, a becsatolt levelezésből pedig az tűnik ki, hogy a forráskód tekintetében a peres felek között nem volt konszenzus. Nincs tehát olyan dokumentum vagy szóbeli megállapodás, amely alapján a forráskód átadása kikényszeríthető lenne, és erre nézve az alperes oldalán nem állt fenn jogszabályi kötelezettség sem. A fellebbezésben hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből - Ptk. 205. §-ának (1) bekezdése, 218. §-ának (1) bekezdése, 4. §-ának (1) bekezdése - ilyen következtetés nem vonható le.

Egyetértett a másodfokú bíróság a fellebbezési ellenkérelemmel abban, hogy az alperes nem valósított meg a Ptk. 5. §-a szerinti joggal való visszaélést sem akkor, amikor a saját, szerzői jogi védelem alatt álló művét nem adta át a felperesnek. A Ptk. 5. §-ának (2) bekezdése szerint joggal való visszaélésnek minősül a jog gyakorlása, ha az a jog társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra irányul. A szerzői jog társadalmi rendeltetése az, hogy a szerző számára kizárólagos rendelkezési jogosultságot biztosítson, amelynek során szabadon dönthet arról, hogy művét maga használja fel, vagy arra engedélyt ad másoknak, és az engedély milyen felhasználási módra vonatkozik.

Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság által megalapozottan került sor - jogellenes magatartás hiányában - az alperes szerzői jogsértésének megállapítási és ebből eredő kártérítési kereset elutasítására. A feljegyzett kereseti illeték mértékét azonban tévesen határozta meg az elsőfokú bíróság 87 000 forintban, mert annak összege a marasztalásra irányuló kereseti kérelem alapján, egyszeresen számítandó.

A kifejtettek értelmében a Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben - a le nem rótt illeték összege tekintetében - megváltoztatta és a felperest arra kötelezte, hogy 60 000 forint feljegyzett kereseti illetéket fizessen meg az államnak külön felhívásra, egyebekben helybenhagyja.

A sikertelenül fellebbező felperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes oldalán felmerült másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek megállapítása során a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított, 25 000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat vett figyelembe.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint rendelkezett.

Budapest, 2012. szeptember 27.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: